

5.SINIF 1. ÜNİTE

Güneş ,Dünya ve Ay

Ay'ın öteki yüzü

Dünya'dan Ay'a baktığımızda, Ay'ın hep aynı yüzünü görürüz. Çoğu kişi ise Ay'ın diğer tarafının sürekli karanlık olduğunu düşünür. Fakat bu pek doğru sayılmaz. Hadi gelin, bu olayı birlikte inceleyelim.

Ay'ın görünen yüzü

Dünya'nın tek uydusu olan Ay gökyüzünde farklı zamanlarda farklı şekillerde görünür. Dolunay, ilk dördün, son dördün gibi isimler verilen bu haller yaklaşık olarak 29,5 günlük periyotlarla tekrar eder. Bu süre içinde hem Dünya hem de Ay kütleçekimi etkisinde hareket ederken Ay'ın Dünya'dan görünen yüzü hep aynı kalır. Yüzeyin görünen kısmının toplam yüzeye oranı tam olarak %50 olmasa bile %50'ye çok yakındır.

Ay'ın kendi ekseninde dönme süresi ile Dünya etrafında dolanma süresi aynıdır. Yaklaşık 29 gün süren bu periyot yüzünden ayın sürekli aynı yüzü Dünya'ya bakar. Ay'ın Dünya'dan görünmeyen diğer tarafına Ay'ın öteki yüzü denir. Öteki yüz Ay'ın karanlık yüzü ile karıştırılmamalıdır. Ay'ın karanlık yüzü herhangi bir anda Güneş tarafından aydınlatılmayan yarıküresidir. Ay'ın öteki yüzü ilk olarak 1959'da Sovyet uzay sondası Luna 3 tarafından fotoğraflandı.

Ay'ın öteki yüzü

Güneş hakkında bunları Biliyor muydunuz?

1. Birçok antik kültürün Güneş'e bir ilah gibi tapıtığını (Mısır, Hint-Avrupa ve Meso-Amerikan)
2. ilk kez Güneş'in bir yıldız olduğunu öne süren kişinin; M.Ö. 450 civarında bir bilim adamı ve filozof olan Anaxagoras olduğunu
3. Güneş'in şu anda 4.5 milyar yaşında olduğunu
4. Güneş'in güneş sisteminin toplam kütlelerinin yaklaşık yüzde 99.86'sını kapladığını
5. Güneş'in fotosentez olarak bilinen bir süreç boyunca yeryüzündeki tüm yaşamı destekleyen enerjiyi ürettiğini
6. Güneş'in sıcaklığının yaklaşık 5500 ila 6000 santigrat derece arasında değişmekte olduğunu
7. Güneş'in çekirdeğinden çıkan ısı ve enerjinin, yüzeye çıkması için bir milyon yıl süre gerektiğini
8. Bir parlama sırasında açığa çıkan enerji miktarının milyonlarca 100 megaton hidrojen bombasının eş zamanlı patlamasına eşit olduğunu
9. Güneş'in evrende bulunan ve gözlenen en mükemmel küreye en yakın nesne olduğunu
10. Güneş'in bileşiminin, % 91 hidrojen, % 7.8 helyum ve % 1 diğer gazlardan oluşur.

